

NAROČNINA ZA JUGOSLAVIJO ČETRTLETNO DIN 15/-
CELOLETNO DIN 60/- ZA
INOZEMSTVO JE DODATI
POŠTINO / OGLASI PO
CENIKU / POSAMEZNA
ŠTEVILKA PO DIN 150/-
POŠT. ČEK. RAČ. 13.188

ORJUNA

VREDNOSTVO IN VPRAVA
V VČITELJSKI TISKARNI
ROKOPIŠI SE NE VRA
ČAJO / ANONIMNI DO
PIŠI SE NE PRIPOBČV
TEJO / POŠTINA PLA
CANA V GOTOVINI
TELEFON ŠTEV. 906.

Pedenjčlovek - laketbrada.

V našem mestu živi možički po imenu sior Bortolo Azzeccagarbugli marchese di Barbacane, ki opravlja posel vidiranja potnih listov za potovanje v območje neke veselice, ki živimo ž nio v »iskrenih dobrososedskih« in priateljskih odnosih. Možič meri z brado vred dober vatek, toda v njem se pari telesna veličina v obratnem razmerju z naduto oholostjo. Drevo latinske domišljivosti raste do neba in le preznačilno je za naše oblasti, da že nekoliko mesecev trpe pri nas zastopnika tuje države s podobnimi manirami.

Možakarček — Lahji pravijo takim orjakom omičatelo — si izmišljuje neke recepte, maše in čianke ter vabi nanje s satrasko rešto, ki ne trpi in ne pričakuje ngovora, ljudi naše krvi in našega jezika, ki imajo to britko nesrečo, da so državljani omenjene veselice. Vsak čas naide kak povod za praznik, da izveši Gesslerjev kloboč in poziva naše ljudi na poklon firz-kemu grbu in odvratni trikolori. Če ne pridejo, jim ob prvi priliki namigne, da bo podaljšanje potnega lista malce težavno in se čudi odpornosti, češ, saj je vendar »la grande patria dello Stivale come una buona madre...« Ta dobra mati za naše ljudi nima kruha niti dobre besede in bradati iunaček očividno pozablja, da je podpredsednik parlamenta njegove države prostaški razbojnik, ki ob svojem prostem času požiga domove našim ljudem, da ne omenjamo dolge verige nasilstev, ki jih vrši naša odurna sosedja namram svojih državljanih naše krvi in napram našim državi.

Ako se pa je kdo iznebil sramotnega pečata tuje državljanstva z opečjo in hoče obiskati svojece v babilonski sužnosti in pogledati na nesrečo roistnega kraja, ga sior Bortolo sprejme z očitim negotovanjem, pregleda vse spiske sumljivih ljudi, in če se vse dobro izteče, šele izvrši svojo dolžnost.

zaradi katere ima pravico, da nam bode v oči s svojim grbom, s svojo zastavo in s svojo vsiljivo bradico.

Že opetovano smo opazili njegovo izzivalno vedenje, kar pa si je dovolil te dni, presega vse meje dopustnosti. Nekje je nekdo baje prislolil par gorkih trem meštarjem in ta sam na sebi malenkosten dogodek, je spravljal siora Bortola popolnoma iz sebe. Zaprl je svojo botogo in naznanil, da je to storil kot protest proti nesramnemu napadu na žlahtne tri koniske meštarje.

To ogorčenje prihaja baš te dni, ko ležita v bolnici dve žrtvi onih imakov, ki beže pred oboroženimi in iunaško strelajo na človeka brez puške.

E, fanfarone e saltimbando, slabo se ti prilaga ogorčenje! Ali mi ubijamo poslance naše skupščine, ali mi požigamo domove brezzaščitnih ljudem, ali je pri nas že kak razbojnik in požigalec postal podpredsednik parlamenta? Kdo pa je požgal naše diplomatsko zastopstvo v Trstu? Zda pa kar naenkrat zaradi treh konjskih lištev tako sveto ogorčenje in plemeniti latinski srd! Ali je naša vojska kdaj pod varstvom belih zastav zasedla kako deželo in jo požiga in muči že lepo vrsto let? Ti pa, sirota, delaš hrup zaradi par zvencev žaušnic! Kaj naj na mi rečemo?? Evo kaj pravimo mi:

Če je sior Bortolo poslan sem, da išče obresti za Caporetto, bog i bogine, gotov naj bo! Dobil jih bo, on in tisti, ki ga pošiljajo v ta namen. Poznamo Vas. Samo tam ste zmagovalci, kjer ni sovražnika in kjer ni bitke. Dokaz: Vittorio Veneto. Kier pa je sovražnik in kjer je bitka, tam si vpletate v svojo slavno vojaško zgodovino take-le lovorove liste: Magenta, Solferino (tudi tu ste vi bežali!). Custozza Massana. Vis in Caporetto. Če Vas še žela po zmagah, pridite, ko srbska nam truba zatrubi...

Italijanska nesramnost.

Napad na Laho v Frančiškanski ulici. — Zakaj Orjuna ni reagirala na krvavo žalitev Italije. — Jugoslovenci ne bomo tarče Italijanom! — Nesramnost gospoda generalnega konzula Italije v Ljubljani. — Italijani ne bodo gospodovali na tej zemlji.

O »misterioznem« napadu na laške izzivače poročamo na drugem mestu. Napadalcu so doslej navzlic marljivemu delu policije še nepoznani. Njih dela mi ne bomo ocenjevali. Želeli bi na samo, da se sliči dogodki odsele odigravajo na kakem bolj primernem torišču, kot je Frančiškanska ulica, ker pada odij za vse nerednosti v tej nesrečni ulici na — Orjuno.

Izjavljamo na tem mestu odkrito, da smo dovolj zmogni odločno reagirati na vsako laško izzivanje in da bi zamogli usodnega dne govoriti tako na ljubljanskih ulicah, kakor kjerkoli ob meji, da bi se tresla tako žuta kuča v Beogradu, kakor Monte Citorio v Rimu. Iz razumljivih razlogov smo odstavili potrebni revanž z dnevnega reda. Prepustili smo popolnoma prosto polje naši slavni diplomaciji, da spričo tako eklatantnega laškega zločina, vendar enkrat odločne pove v Rimu, da smo Jugoslovenci že siti nehlajne vloge strelnih figur, nad katerimi lahko neomejeno opravičajo svoje strelske vaie čnosraičniški in caporetski heroji. (Ako morda želi prevzeti to neulazno ulogo gospod zunanji minister Ninčič, svobodno mu. Prijaviti se mu je potreba samo finančnemu ali notranjemu ministru, da ga nastavi za obmeinega stražnika. Ko bo lečil svoje rane potem v naših bolnicah, bo prav rotovo spoznal, da povzroča tudi sladki laški svinec — celo njemu

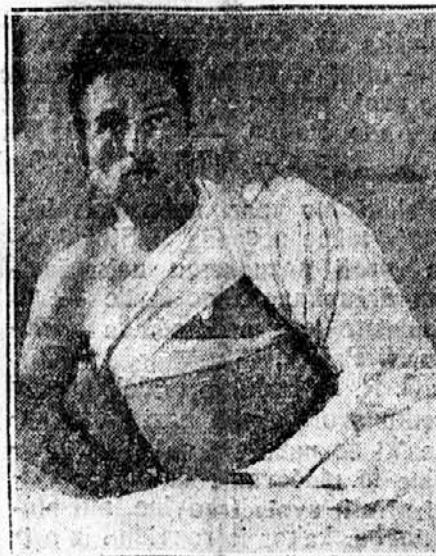
grenke bolečine). To svoje stališče smo objavili tudi pristojnemu mestu, kjer smo prejeli zagotovila, da se bo to pot odločno nastopilo za naše pravice.

Odkrito povemo, da smo navzlic temu dvomili nad kakršnokoli akcijo naših diplomatov. Sedanji potek dogodkov potrjuje upravičenost našega dvoma. Pričakovati je še samo, da bo gospodine Momčilo Ninčič pri svojem znanem razmerju napram on, Mussoliniju globoko obžaloval, da niso mogli laški finančarji postreljati še več naših ljudi in da bosta oba finančna stražnika, ki sta verja prisegi in predpisom branila integriteto našega ozemlja — reducirana.

Tega se zavedajo Italijani prav dobro. Posebno na še gospod generalni konzul Gavotti. Njegovo poslovanje pri izdajanju vizov za potovanje v Italijo je dovolj poznano. Nič manj pa tudi njegovi lojalni nastopi ob priliki raznih izbruhov šovinistične nestrpnosti njegovih rojakov v meilah sveta domovine Duminiev, Violov in sicilske mafije. Odtod njegov gorostasni nastop ob priliki zadnjega incidenta v Frančiškanski ulici.

Pred nami leži njegova originalna, prav fašistovsko sestavljena obvestila, s katerim naznanja brummin inugoslovenskim porarijem in ušivcem, da je zaprl svojo pisarno.

Obvestilo se glasi:

Fr. Zajec, finančni stražnik,
 ki je bil težko ranjen v prvi ob priliki zadnjega vpada italijanskih finančarjev pri Grčarevu.

Br. Pavle Žigon,
 druga žrtev laške krvoželjnosti, je težko ranjen v roko. Njegovo stanje je zelo opasno.

»Ker so bili v soboto 20. t. m. napadeni na nesramen način v Frančiškanski ulici trije italijanski državljani, ostane danes italijanski generalni konzulat zaprt v znak obžalovanja.

Ljubljana, 22. marca 1926.
 (Pečat.)

Ital. gen. konzul: Gavotti.

Nesramien je način obračuna neke skupine ljubljancev z italijanskimi vsiljivci. Gospod konzul je ogorčen in obžaluje ta strašni dogodek.

Postopanje laških volovskih in lesnih meštarjev pa je povsem lojalno, natis izzivalo tako da mora zavreti kri najmirnejšemu Jugoslovenu. Jugoslavija ima po fašistovskih načrtih postati brezpogojno domena italijanske ekspanzije. Kdor ima pogum ustavljati se temu prilaženemu koloniziranju, ta je nesramni zločinec, ki ga je treba po mnenju predstavnikov nečuvne krvnice našega naroda anatemizirati in vreči magari v zapor. Sentimentalnost in politika zvencev fraz je mogoča morda še pri zeleni mizi.

V življenju pa veljajo odkrita načela in bitni življenjski interesi! Bodo odkriti! Nesramnost, ki se je zgodila pretekli teden na eni ljubljanskih ulic je bila samo prvi reaktijski sunek na poizkuse onih, ki hočejo nac in našo zemljo predati zapadni sosedu v brezpogojno eksploatacijo. Otrov, ki so ga hoteli vliči ti v narod, ta ne mara poiziti. Ako ga silijo s silo k temu, posega tudi po nasilni obrani.

Časi, ko je bilo mogoče trgovati z narodi, kakor z mrtvo robo, so minuli. Kdor se sedaj tega ne more polniti, bo pač moral doživeti bridka razočaranja, ko mu bodo predstavniki teh živih sil naroda brezpogojno prečrtali njegovo temne račune.

Ako je za ta potav oznaka v laškem diplomatskem leksikonu beseda Nesramnost, potem želimo in hočemo samo to, da se kar najbolj razširi po vsi naši širni zemlji ta Nesramnost, ki ne bo nikdar kolonialna provinca bodočega imperija bolnih paralizikov s stisneno pestjo, silajno sabljo in bleščečo ekskaizersko uniformo. A. V.

Predsednik trboveljske Orjune in ravnatelj ing. Pauer.

Gospod ravnatelj! Po času, ko ste me vrkli z drugimi nacionalisti vred dokazano iz Vašega osebnega maščevanja na cesto, našel sem Vam javno že znano število velikih krivic, katere ste g. ravnatelj s pomočjo g. inž. Krassniga namenoma zagrešili, da bi zatrl vsak nacionalni čut in prepričanje v Trbovljah.

Prosil sem jaz in drugi že večkrat za nepristransko preiskavo. Vi g. ravnatelj na vse to molčite in s tem pred javnostjo priznavate, da Vaša vest ni murna, ni čista, da so Vaš jeziki in roke z gnusnim delovanjem proti našemu narodu omadeževane. Mi kličemo, da nam krivdo dokažete. Vi pa se bojite z molčanjem obračuna. Bofte se uvesti nepristransko in pravično preiskavo ter pogledati čisti resnici v obraz? Zavedate se, da bi prišlo marsikaj na dan, da bi se dokazalo mnogo brezvestnih in brezsrčnih redukcij kruha starčkom, očetom in otrokom, med tem, ko uživali mnogi na račun teh bednih še protekcije. Mi sili bi gospodje vsaj malo človeško, da Vas prosijo ljudje, tukajšnji državljani in rojaki te zemlje, da napravite očitne krivice s prevdankom, da je še žival obzira vredna.

Mi nacionalisti smo do največje skrajnosti potrpežljivi in lojalni. Kakšen pa je Vaš značaj? Zakaj ne dokažete, kaj smo zagrešili? Čemu ste v zadregi?

Prišla mi je to okolnosti zadnje dni pismo T. P. D. v roke, da se mi krivica sedaj zato ne popravi, ker se oglašam z odprtimi pismi v »Orjuni«. Torej do tega časa ni bilo vzroka za moja škanjarica preganjanje in redukcijo? Ali sem še sam na cesto, od koder se oglašam v »Orjuni«? Znana preiskava je že

pred letom dni dokazala — glej zapisnik — da nisem v službi nič zagrešil, vendar mi Vi g. ravnatelj krivice še do danes niste popravili s pozivom, da si moram prete Vaše zaupanje priboriti. S tem namigavanjem ste hoteli, da naj zapustim Orjuno. Tako bi bil volk sit in ovca cela. — Ker to n'sem storil, sem danes na cesti. — Povod vsemu, da sem prišel na cesto je g. inž. Krassnig in druge slične osebe in Vi gospod ravnatelj, ki nimate pravice kratiti komu ljubezni do njegove domovine. — Sodi Vas in Vas bo še sodila javnost. Hoteli ste me napraviti svojim sužnjem in orodje, kakor Vam služi g. Staudegger.

Gospod ravnatelj! Govoril bom še mnogo zato, ker mi nikake krivde ne morete dokazati, vedoma storjena krivice pa nočete popraviti. Govorili bodo še mnogi drugi. — Če troim jaz Vaše osebno maščevanje, naj troijo tudi tisti, ki so pod Vašim ravnateljevanjem na škodo nacije in drugih res že kaj grešili. Govoril bom tudi o kvalifikaciji. — Strmel je javnost, ko je prinesla zadnja »Orjuna« vest, da je gospod Staudegger nagovarjal k napadu na Orjuno. Vi gosp. ravnatelj na ste tega človeka v petih letih njegove službe že večkrat z izrednimi napredovanji in plačo kakor niti starim zaslužnim nameščencev, nagradili. Vsak laik si napravi lahko svojo pravilno sodbo, kaj se namerava in kaj je naša dolžnost. Vzbuja se mi spomin, da je hodil ta človek še kot lišnik po vseh delavskih shodih ter Vam nato po več strani dolga pismena poročila predlagal. — To je bila njegova glavna služba in kvalifikacija. Nekoč, ko mi je eno takšno na Vas naslovljeno poročilo kazal, sem ga vprašal, jeli on v sta-

nu tak nečeden posel opravičati, mi je rekel, »to hoče imeti od mene gospod ravnatelj«. Ob zadnji stavki je bilo na vseh obratih, razven pri mišnikih nekaj ljudi odpuščenih, danes smo iz maščevanja odpuščeni Orjunaši in če bo šlo po tej stonli naprei pride vrsta na...

G. Staudegger je hotel priti, kakor pravijo, brezdvomno po višem ukazu še v Orjuno. Tudi Orjuno bi bilo treba preustroiti ali pa razbiti, kakor danes razmere same dokazujejo in kakor se je razbilo delavsko fronto.

Drzni znaki kažejo na to, da postoja pri ostankih bivše avstrijske vojske škodoželino pa tudi smešno zanimanje, je li v Orjuni kaj komunistov, da bi se in s tem vzrokom razbilo. Zanimanje je pa tudi, da li je Orjuna oborožena? Pa na žalost ni našel vzroka in celo neumljivo je, da Orjuna v tem času ne srčime skoraj nobenega novega člana. Pa ne izhaja vse to prizadevanje menda še iz tega, če se g. Staudegger in naš član Kolenc, kateri danes ni komunist, ne razumeta? To mislim namreč radi tega, ker je prišel g. Staudegger 11. februarja t. l. k meni z opozorilom, da Kolenc na spadi v Orjuno. Da še vse več, skušalo se je potom neke oblasti pridobiti celo tako oboroženo moč v Trbovlje, ki naj bi sploh zasledovala, preganjala in zatrla v Trbovljah nacionalni živeli na enostranski, protidržavni mili želji znanih gospodov, da bi ne videl in ne odkrival nihče več krivic, katere se godijo našemu že skoraj mrtvemu slovenskemu ljudstvu v revirih T. P. D.

Naj ne bo odveč, če še omenim, da je zahajal g. Staudegger svoječasno pogosto v »Društveni dom« v Trbovlje.

Če tudi Orjuna proti T. P. D. do sedaj še ni nič zagrešila, kar dokazuje ravno to, da T. P. D. kljub naši prošnji iz neke bojazni ne uvede pravične preiskave in če tudi je Orjuna Trbovlje znano dovolj disciplinirana in strogo nacionalna organizacija — če se primerja, kaj načrtujejo Nemci in Italijani z našimi ljudmi za granicami — bila je od omenjene oblasti trikrat pozvana, naj ji preda imenik vseh članov. Smatralo se je nas na prizadevanje znanih oseb enake komunistom in zasledovala nas še huše kakor za časa Avstrije »politišch Verdächtigen«. Nekateri so že prišli — in vsi še pridemo na svoj račun.

Še več. G. Staudegger je meni, kakor drugim večkrat pravil, da spoštuič, priznava in razumeva pravilno stališče in program Orjune da je tudi on dober nacionalist in ne vem še kaj, kar se pa prav nič ne vjema z njegovimi obiski vseh delavskih shodov na željo tuiih zatiralec našega naroda, saj je na shodih lahko videl in razumeval težnje in videl tam mnogo dobrih Slovencev, ki niso mislili na nič drugega, kakor na svoj zaslužni kruh.

Laskave besede g. Staudeggerja čuječih Orjunašev vendar niso omanile da bi sprejeli kako garjevo ovco kot volka v ovčji koži v svoje vrste. Kako bi izgledala danes Orjuna v očeh ljudi zlasti delavcev, ki takrat še niso verjeli, da vodi Orjuna čiste in dobre račune v dobrobit vsakogar in da nima zvez s T. P. D.? Ali bi ne bila že razbita, kakor delavska fronta, katera nima zaščite ne pravice?

G. ravnatelj! Ali se danes zato nad Orjunaši maščujete in jih reducirate?

Ali pa mora biti kdo dober državljani domovine Jugoslavije, ki kakorkoli stoji na strani tistim, ki so pred leti delavce Slovence, danes na hočelo udušiti brezvestno inugoslovenske nacionaliste? Služi tistim ki so že večji del uničili inugoslovenski narod v svojih revirih, da oiačijo sebe proti nam? S tem hočelo biti država v državi.

V Trbovljah imamo organizacijo vojni invalidov, ki živo potre-

buje invalidski dom in človeka vredno življenje. Le ta prevzame lahko sama skrb, da se postavi nadlim vojakom primeren in dostojen spomin.

Z g. Staudeggerjem se sestaja večkrat neki bivši orožnik, rudniški nameščeneec, kateremu plačuje Jugoslavija pokojnino. — Pa menda nista kompaniona? Pokažite pravo barvo!

Ne zdi se mi potrebno in mi je pod častjo, da se ta g. Staudegger še sedaj zanima kako se imam. Mišljam, da se na cesti res ne da še nekaj časa živeti, zlasti želim še jaz dalje časa delovati za naš narod.

Zlasti mi krepi voljo in zavest, da le moje življenje na cesti mirneje in moje poštenje v očeh javnosti večje, nego ono brezvestnih propagandistov, ki imajo težko vest, ko nas gledajo kot svoje žrtve na cesti. Propagandist, ki barantajo podzemno z ljudmi, kakor trgovec s cunijami in kostmi, le da mislijo v prikritem strahu na zaslužen obračun, ki bo neizbežen.

Tudi v cementarni imajo svojo izvidno protinacionalno službo, že tako dobro vpeliano, da ne sme pokazati noben delavec jugoslovensko nacionalno mišljenje. Od tam izvira celo še bojkot nacionalni obrti — in le ob narodnih praznikih nas še mamijo, da izobesimo jugoslovenske države in nacije zastave. V srcih pa jim vrtajo še črno žolte. — Na ves ta kšeft se razume prav brhito, a previdno neki drug Sv. Neže, ki misli, da smo brez informacij in da ne vodimo o niem že starih računov. Dokaz pa je tudi Vaše obnašanje.

Gospodje! Krinke dol! Priznajte Vaše črne naklepe tako odkrito, kakor Vam govori odkrito le Oriuna.

Na posesti T. P. D. v Trbovljah se nahaja več najemnikov, kateri plačujejo na roke g. inž. Krassinaga rudniku najemnico. — Ali je znano, da pridejo nekateri taki prostori tem revežem, ki se trudijo za vsak vinar na drugi strani dražji, kakor slanina?

Reduciran je bil zelo kruto že itak nesrečni paznik Dimitrij iz zasledene Primorske po 16tih letih službe. V njegovi družini so reducirali še njegovega sina, kakor bi od-

rezal namenoma nit življenja tej družini, ki ne va ne naprej ne nazaj. Tu pa se šopiri ošabno še mnogo tuierodcev, ki zasedajo mesta in odjedajo bori kruh našim ljudem. Le teh redukcije niso zadela in nima niti sami toliko človeškega čuta in poštenja v sebi, da bi se umaknili sami v svojo domovino ko vrtijo, da morajo iti radi njih naši ljudje iz svoje domovine v tuji svet.

Ali je kakšen Pešl mlajši tu nadomestljiv? Ali se ne vrne morda zato v svojo domovino, če se je disal nekaj Peschl?

Tu se nahaja neki bivši avstrijski mornar paznik Čada, kateri je komaj 5 let tu, a vleče več plače, oziroma doklad kakor dva druga naša paznika. Ta mož nasprotuje naši naciji in hoče protekcije pri izvrševanju predpisov. Tudi ta bi bil lahko nadomestljiv.

V glavnem skladišču je paznik, ki je baše dobro situiran, pa če tudi ne, kajti ta človek je samo enkrat na dan pijan, in sicer že zjutraj. Opozoriam nam radi številnih pritožb, da ne ve kaj dela in pozna le svoje vrste ljudi. To dokazujejo že večkratne afere. Isti je tu šele 4 leta, druge pa se je z več službenimi leti brez vzrokov vrzelo na cesto. Sploh imamo iz teh skladišč še važne in zanimive podatke.

Prišel bo čas, ko vsi takl, zlasti tuierodni nenadomestljivi ne bodo imeli časa pobirati svojih kopit, kakor še danes. — Pomagalo ne bo nič, če tudi so se mnogi vrtnili iz sebičnih temnih namenov v napredne stranke, nacionalna društva itd., itd., naročili napredne in druge časopise, da javnost vara in se skrivajo.

Oriuna vodi seznam in opis vsakega tuierodca pa naj ima naše državljanstvo ali ne, če ovira in zatira naš nacionalni živeli in delo v naši državi, kajti tako delovanje tujem tudi v drugih državah ni dovoljeno.

Jugoslovenci! Na skupno podvleto delo! Na naši zemlji v naši rojstni hiši gospodarji tuiec, ki nima čiste vesti ne poštenih rok, nas pa je vrzel brez vzroka na cesto in nam kaže pot v svoje hiše v tuji svet. Ne odlašajte, da se rešimo!

Franjo Purkart, predsednik Mestne Oriune Trbovlje.

TPD. gre preko rudarskega glavarstva.

Trboveljska premogokopna družba je proti poštenim in pravičnim revizijam redukcij delavstva. Trboveljska premogokopna družba noče poveriti seznamov, ki so že izgotovljeni, vseh odpuščenih in ostalih delavcev akcijskemu odboru v Trbovljah v svrhu utemeljitve redukcij delavstva in poduradnikov, ker se boji razkritja velikih nezakonitosti in osebnih maščevanj, akoravno je rudarsko glavarstvo to revizijo odobrilo. Za T. P. D. ne pride v poštev rudarsko glavarstvo v Ljubljani in tudi ne ministrska komisija iz Beograda. T. P. D. je pogazila s tem delom ne samo do pičice zahteve delavskih zaupnikov, strank, društev in organizacij, ampak krši tudi priporočbe rudarskega glavarstva v Ljubljani.

Kako naj potem akcijski odbor izvde sporazumno z rudarskim glavarstvom in delodajalcem pravično revizijo, ako T. P. D. noče izdati seznamov odpuščenih in zaposlenih delavcev in poduradnikov, ako ovira povsod in na vsak način to revizijo. Bojazen T. P. D. pred resnico je velika. — Družba izliva od dne do dne vedno hušje. — Ali za družbo res ni zakona? Ali ni to drzen afront proti naši državi in državljanom?

Zahtevamo od rudarskega glavarstva v Ljubljani, da se T. P. D. pošlje ponovni poziv in prosimo, da stoji socialno šibkejšim zatiranim pri T. P. D. s srcem in dušo na strani.

Brez seznamov, katere je rudarsko glavarstvo odobrilo, je nemogoče omiliti redukcijo, nezaposlevanje in tveganje zaslužka. S tem se prepereči vse pošteno delo akcijskemu odboru.

Ponovno pozivamo vso javnost, vse stranke, društva in organizacije, da občutijo, kaj trpi ljudstvo brez razlike v Trboveljskih revirih na neznosnih krivicah, da se zaveda velikega in važnega časa, ko jih kliče domovina na skupno veliko delo, da rešimo nižje sloje iz obupa pred tuji, ki si dovoljujejo zasesti in zaslužiti naivažnejši del v naši državi.

Ne odlašajte, ker z vsako uro izgubljamo milijone in človeške žrtve!

Og. slovenski poslanci! Kličemo Vam, nesoglasja na stran združite se v tem velikem vorašanju, kjer se gre za rešitev več tisoč ljudi volitev, delavca, kmeta obrtnika itd., ki izhajajo iz cele Slovenije!

Akciski odbor v Trbovljah.

Kulturne prireditve v Celju.

Prireditve v Celjskem domu. — Celjski nemškutari in naše prireditve. — Nasilno odvzeti Celjski dom. — Pravi vzrok pešanja slovenskih prireditev v Celju.

»Slovenec« jadicuie, da pešalo vse kulturne prireditve, ki se vršijo v Celjskem domu, to pa zaradi tega, ker jih bojkotirajo Nemci, kateri ne prestopijo praga te hiše. Zdi se mi potrebno, prenesti take prireditve na nevtralna tla, kamor bi lahko prihajali tudi celjski Nemci, katerih po njegovem mnenju ni ravno tako malo.

»Slovenec« je že dobil v »Cilicerci« odzovor, sicer ne takega, kakor bi ga zaslužil, pač na tako nesramnega, kakor ga morejo dati

samo naduti Nemci. Češ: kaj bi rekli Slovenci o onih svojih ludeh ki bi obiskovali prireditve v hiši, katera jim je bila nasilno odvzeta.

Kako prav smo imeli mi ko smo svoječasno bojkotirali vsako prireditve v hiši, iz katere se je širilo ponemčevanje našega naroda, se je pokazalo sedaj. Pa ti pridejo takozvani Vseslovenci in se za malo denarja, za sklado leča ponužajo, Nemci ne bodo prihajali na nevtralna tla, drži Slovenci! O tem ste lahko prepričani. Razni Westni in Raku-

shi ne bodo obiskovali naših prireditev že 70 let iz dejstva, ker jih prirejajo »bindišariki«. Oni so si že priredili svojo dvorano in kolikor je nam znano, niti lančarjev niso posebno vesel na svojih prireditvah. Biti mora že prokleto žalosten Slovenec, da ga smatrajo vrednim imeti v svoji družbi.

Mi sami smo krivi, ako pešajo prireditve, ki jih prirejajo naši umetniki in nacionalna pevsko društva.

glavni greh in ne večja krivica pa leži ravno pri voditeljih takozvane »slovenskega ljudstva«. Odvrzite že enkrat plašče črne suženstva! Ako pa niste več sposobni dela, pa se umaknite in skrijte, da se bo narod osamosvojil brez vas in da ne boste sramotili sebe in od vas zanehanega slovenskega ljudstva pred peščico nadutcev, ki se vam danes posmehujejo za ponuženo jim Ezavovo sklado.

Bajino dete.

Obtožba D. Stojadinovića, inspek toria ministerstva trgovine in industrije proti g. Rade Pašiću. — Rade Pašić milijonski posednik — izvršuje svoje posle brez priave in brez plačevanja davkov. — Udeistvovanje Rade Pašića, — 3.000.000 Din provizij. — Stari premier in njegov sin. — Zakaj se bori Stojadinović z Rade Pašićem.

Prinašamo par naizanimivejših mest iz tožbe gospoda D. Stojadinovića, proti poznaneemu najsrečnejšemu državljanu Jugoslavije — sinu ministrskega predsednika Radomiru N. Pašiću.

»G. R. N. Pašić je pričel takoj v početku svoje akcije gaziti vse zakone, ki se nanašajo na prijavo trgovine in plačevanje davkov. Prijavil ni niti svoje trgovine, niti plačal davka, kakor je razvidno iz priloženega davčnega uverjenja pod št. 89.665 od 4. jan. 1926.«

»Udeistvoval se je s svojo akcijo pri »Omnium Serba«, posredništvu za odkup renaracijske živine, zgradbi mosta Beograd-Zemur, zgradbi brezžične postaje v Rakovici, ukinitvi državne kontrole pri rudniku Trbovlje, izplačevanju državnih dolgov industrijalcem, v vrašanih nabav na račun državnih reparacij, v vrašani državnih posolil, v vrašani zgraditve tovarne za orožje, v vrašani nabave pušk, dalje še pri ostalih vojnihi nabavah. S tem je globoko diral v državne interese in ustvarjal slabo razpoloženje med narodom.«

»Izkoriščujoč avtoriteto svojega očeta in zveze z ostalimi člani vlade je uspel g. Rade Pašić skoro pri vseh svojih poslih in se je pričel kmalu polavljati na beograjskem trgu, kot milijonar, ki razpisno razmetava denar na vse strani.«

To je razvidno tudi iz nalogov g. R. Pašića Slavenski hanki, s katerimi je bilo izplačanih:

dvaesetm osebam v teku enega leta 3.000.000 dinariev

in to večinoma na račun provizij. Na opozorilo D. Stojadinovića, da tako ne gre, mu je g. Rade Pašić odgovoril, da ne more prestat z svojimi posli in da potrebuje za svoje vzdrževanje mesečnih 500.000 dinariev.

(Dalje prihodnjič.)

Šulferajnarji pri T. P. D.

Navzlic neštetim dopisom, kateri so ožiglosali poslovanje merodajnih faktorjev pri T. P. D. napram podrejenim, korakajo ti gospodje še vedno pot, s katero zadajajo nacionalnemu jugoslovenskemu živlu hude udarce. Tako se precej drži teh sistemov tudi obratovodja inženir g. Ulrich v Kotredežu, ki je bil bala pripravljen upokojiti med drugimi nesrečnejši tudi paznika, ki ni ničesar zakrivil in je fizično popolnoma še zmožen za svojo službo, katero vestno vrši v prid T. P. D. že nad 30 let. Mož je pa pač zavezan Jugosloven, kar se mu gotovo šteje za velik greh. Inženir g. Ulrich še ni skrivil lasu protidržavnim elementom. Ker je imenovan g. inženir češki Nemec, pošila svoje otroke študirat v blaženo Avstrijo.

Nad vse pa se odlikuje v Kotredeškem obratu nadpaznik g. Kiefer, bivši Schulvereiner, Südmarker in bogve kaj še vse, ki pa nikakor ne

more pozabiti zlatih časov in ga srce še vedno vleče tja gori proti Klagenfurtu. To mu je tudi vzrok, da s svojo sveto jezo blagoslovila »jugoslovensko delavstvo. Pozabljen še ni koroški plebiscit, ko je ob tej priliki g. Kiefer pokazal hubezen do svojih bratov onstran ... s tem, da je delal rudarjem iz Zagorske doline, ko so se vrnili do plebiscitu s Koroške, češ: »Ali ste šli na koroške Nemce streljat?«

Gotovo bi mi o vsem tem ne razpravljali, ako bi ne vedeli ozadia vseh teh in enakih trikov. Prepričani pa naj bodo vsi gospodje pri T. P. D., da Oriuna ima v črni knjigi zapisano vse njih nepošteno početje nad Jugoslovenci ter da še vedno beleži in bo beležila vse njih nekorektnosti, to knjigo pa bo odprla v pravem času. Toda takrat pa gotovo ne bodo pomagale prav nikake zveze z višimi in najvišimi gospodi.

Tužni glasi.

Mučenik Limpl. Zadnje dni leta 1925. je preminul v Celovcu duhovnik Valentin Limpl. Končal je tek življenja mož, blag po značaju in iskren rodoljub. Koroške Slo-

vence je zadel težka izguba. Prezgodaj, premalo je moral zapustiti ljudstvo on, ki ga narod v težkih dnevih borbe za obstanek zelo, zelo pogreša. Ali pa ni kriv njegovega preranega odhoda zloglasni »Heimatdienst« in njega moralni apostoli »Freie Stimmen« in umazani, gnili list »Koroške domovine«, ki jo urejuje Feinik, človek, ki ne-

vredno nosi obleko duhovnika, ker mu žari na čelu krvavordeči napis narodnega izdajstva, renegatstva.

Pred petimi leti so hoteli Limpla spraviti s sveta, na bestialen zločinski način. Nemškutarija v Kapli se je proti njemu zarotila. Ker razne deputacije proti njemu niso imele zaželenega uspeha, so skovali narodni odpadniki peklenški načrt. V temni, tihi noči so ga pod pretvezo, naj gre obhajat bolnika, katerega so si izmislili, izvabili od doma. V zasedi so ga čakali ljudje, vzgojeni po načelih

Kupujmo in podpirajmo izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

»Heimatdienst« in sprožili nanj strele, ki naj bi Limpla spravili s sveta. Zadelo so ga z več strel v prsa. Smrtnonevarno ranjen se zgrudi mučenik Limpl na tla. Gorka, mučeniška kri je močila mučeniško zemljo. Zločinci so zbežali. Oblast zločincev ni mogla, ni hotela niti, Čaka pa jih še zaslužena kazen. Nobena kaplica krvi Limpla ne sme biti in ne bo ostala nemasčevana!

Limpl je takrat v bolnišnici v Celovcu sicer okrevaj, vendar njegovo zdravje je bilo zrahijano, uničeno. Koncem leta 1925. je preminul.

Blag mu spomin, Mi, ki smo ostali — vemo kaj je naša dolžnost.

Krnski dogodki še doslej niso pozabljeni. Naisi je posebna komisija ugotovila, da je spomenik poškodovana strela, vendar je smatralo fašistovski sodišče potrebnim iskati žrtve, katere bi morale nositi kazen za to elementarno nesrečo. Bili so to seveda Slovenci — nedorastli pastirčki, nad kojimi je žljla vsa svoja lezo fašistovska iustica. Obsojeni so bili na težke kazni. Vložili so priziv, ki so ga reševali 13. marca pred prizivnim sodiščem v Trstu. Dokazano je bilo ob tej priliki ponovno, da je slonela vsa obtožba samo na domnevah in brez podlagnih sumničev, brez najmanjših dokazov. To neopredanost obtožnice je moral priznati tudi sam državni pravdnik Franchi.

Navzlic temu pa je potrdilo prizivno sodišče obsodbo gorilkega sodišča in dodatno obsodilo še Ivančiča in Bajta, ki sta bila sicer v Gorici oproščena. Taka je fašistovska iustica, ki sodi brezpravno raio za nezrode katere je prizadejala nad spomeniki laških herojev narava sama!

STARA TOVARNA NOGAJIC IN PLETENIN.
Ustanovljena leta 1888.

M. FRANZL & SINOVI.
Tlačila: FELIKS FRANZL. — LJUBLJANA, Priloz 10.

Annenice T. P. D. v Zagorju.

V zadnjem času delajo v tukajšnjih rudniških amenicah s potroieno delavnostjo, v kar jim mnogo pomagajo na novo montirani ventilatorji, ki delajo celo nenadomestljivo (?) mnogo preglavic. Pač jih niso vajeni, ker so preveč učeni, da bi se zanimali za njih delovanje. Ker se jim kljub temu ne morejo izogniti, jih vseeno včasih malo pretedajo in jim napovedo nasprotno delovanje, delavcem v zabavo sebi v blamažo, ker so oni trdno prepričani, da peč nikdar ne gori, ako ventilator vleče zrak iz peči namesto v peč. No, mož misli da vozi še vedno po morju. Isti korenjak primerja kabino ladie, v kateri more prebivati samo ena oseba, a on bi natačil v enako obširno kuhinjo in sobico, ki je podobna boli hlevu kakor na stanovanju, veččlansko družino. Ker pa je njegov socialni čut precej razvit in na podlagi udobnosti njegovega stanovanja, je hotel uporabiti priliko in postaviti to veččlansko družino blizu rudniških annenic nad kolodvorom, da bi bila ta uboga družina deležna blagodejne toplote, ki se vali v smrdljivem dimu iz annenih peči in njegovega dobrega srca. To velesocialno akcijo so mu no uvidenosti preprečili prednostavljene. Vsa po svoji zmožnost!

Dopisi.

Objava. Odbor Oriune v Zagorju ob Savi poziva tem potom vse one rudarje, ki se jim godi krivica, da se obrnejo na njega pisnimim ali ustnimim potom. Vsi podatki, ki se dovrinecjo, naj bodo istiniti in podprti z dokazili.

Zagorje. Ker še ni doveli se nadaljevalo še nadalje nemoteno pri T. P. D. krivice. V zadnjem času je izdala razglas, da bo s 1. aprilom plačevala delavstvo v netih kategorijah, in sicer:

I. kategorija . . . 40 Din
II. 35

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

je najmodernejše urejena ter izvršuje vsa tiskarska dela od najpreprostejšega do najmodernejšega. — Tiska šolske, mladinske, lepouslovne in znanstvene knjige. Ilustrirane knjige v eno- ali večbarvnem tisku. — Brošure v malih in tudi največjih nakladah. Časopise, revije, mlad. liste.

Okusna oprema ilustrir. katalogov, cenikov in reklam. listov. Lastna tiskarna šolskih zvezkov.

Solski zvezki za osnovne in srednje šole

Risanke, dnevniki in beležnice.

III. » 30 »
IV. » 25 »
V. » 20 »

brez vsakih doklad. S tem svojim sklepom nospesuje, da itak ne zbežen pozni vsemu jugoslovanskemu življenju v revirih T. P. D. Po tem sistemu absolutno ne bo mogoče živeti veččlanskim rodbinom, ker je bil njih zaslužek do sedaj itak minimalen, da so imeli jedva najpotrebnejše za vsakdanje življenje. Da pa ti krivonosi židovi T. P. D. izžemajo se poslednje iz žepa skrajno tlačene jugoslovanskega naroda, je razlaskala družba, da se ne bo plačevalo v potomesečnih (vsakega 1. in 16.), kakor je to v zakonu določeno, ampak mesečno vsakega 15. Tako bo morala uboga raia čakati cel mesec na denar, družba bo pa lepo množila svoj revni kapital z obrestmi tega denarja. Poleg teh obrestí čaka družba drugi dobiček z njenim konzumom v katerem bo prisiljen delojemalec si nabavljati vse potrebščine vsled mesečnih obrokov. Ker so te nakane višek izživljanja, že itak uničene delavstva, upamo, da se ne bodo uresničile po njih načrtih.

Senovo pri Raihenburgu. »Delavsko-kmetjski list«, kojega vsebina na radi otročjih napadov na razne osebe in organizacije posebno na na Oriuno, očividno ni v skladu s svojim naslovom, je hotel očividno v eni svojih zadnjih števil brez dvoma svoje bralce nasebno iz naslega kraja potegniti s člankom o umirajoči Oriuni na Senovem ter si privoščiti tudi našo zadnjo veselico, ki pa je potekla brez vsakih incidentov. Kar se na tiče umiranja, naj bo le potolažen, ker je članstva leta 1923. naraslo od 30 na 90

članov; torej menda ni treba, da bi iz zdravil dopisnik »Delavsko-kmetjskega lista«. Bolje bi bilo, da bi se zavzel za bedne rudarje pri T. P. D. složno z drugimi.

V času, ko vodijo vse organizacije naistrožji boji proti največjemu izkoriščevalcu delavstva T. P. D., hodi po isarnah somišljeniki in čitatelji »Delavsko-kmetjskega lista« denuncirajo svoje sodruge, samo da bi rešili sebe. Ni jim na briga, če zbog njihovih denunciacij deset sodrugov pride ob kruh. Zato bi priporočali, da mesto brezpomembnih otročjih laži porabi dopisnik prostorček v »Delavsko-kmetjskem listu« za poduk svojim sodrugom, kaj pomeni esen eden za vse, vsi za enega da jih ne bodo treba nam podučevati.

Orjunaši z Belega. Senovo pri Raihenburgu. Dne 17. februarja 1926 se je vršila prva seja Mestne Oriune Senovo pri Raihenburgu na kateri se je konstituiral sledeči odbor: izvoljen na obnem zboru dne 14. februarja 1926: Predsednik Sadar Anton; podpredsednik Lenarčič Franc; blagajnik dr. Benedičič Franjo; tiskar Sadar Polde; odborniki: Drnovšek Josip, Brence Karel, Demšar Lovro; računskim preglednikom: Kokolet Josip in Jakopc Franjo.

Trbovlje. Mestna Oriuna Ljubljana je poslala za reducirane brate Oriunaše v Trbovljah katere meče T. P. D., zlasti ravnatelj Pauer, iz osebnega maščevanja na cesto, 400 Din. Tudi Oriuna Ljubljana se zaveda kaj pomena nacionalizem naše države v Trbovljah v boju z istimi, ki se boje pred resnico in pravico. Žive na račun naših trinov in ogrožajo našo domovino. Zdravo! Mestna Oriuna Trbovlje.

Naš pokret.

Poverništvo Oriune za Strazgo in Škole pri Pragerskem je prevzel br. Gregor Kmetec, dosedanj predsednik Oriune Podova. Ker poznamo br. Kmeteca po njegovem delovanju v mestni organizaciji Podova kot skrajno vneta in agilnega boritelja za cilje oriunškega pokreta, upravičeno pričakujemo, da bo iz tega neznanega začetka nastala v kratkem mestna organizacija, ki bo dila naše ideje na Dravskem polju. Bratu Kmetecu pa kličemo: Vztrajaj in naprej na začetni poti kaiti odmor Oriune je onkraj cilja, ne preji!

Oriuna v Osleku priredi dne 5. aprila t. l. svojo veliko zabavo s mesom.

Oriuna Ptui naznanja, da so vse njene društvene legitimacije izdane do konca leta 1925, razveljavljene in je izdala sedaj nove legitimacije.

Zabukovca - Griže. Tukajšnja mestna organizacija je imela 19. t. m. na praznik sv. Jožefa svoj občni zbor. Odbor je predložil račun o svojem delu od ustanovitve 29. junija 1925 pa do občnega zbora. Iz poročil je bilo razvidno, da je napravil, kar je bilo v teh razmerah in v tako kratkem času napraviti mogoče. V novi odbor so bili izvoljeni največini stari funkcionarji, le vsled odhoda nekaterih članov so bila gotova mesta odbornikov izpolnjena z novimi. Ob tej priliki se zahvaljujemo bratu Šeguli, delegatu sreskega odbora za njegov trud in zanimiva izvajanja na občnem zboru. — Odbor.

Izredni občni zbor akademskega kluba Oriune v Ljubljani, ki se je

vršil dne 24. t. m., je potekel ob zadovoljivi udeležbi članstva v duhu nacionalne slove in discipline. Poročila začasnega odbora so bila soglasno sprejeta in dan prejšnjemu odboru absolutno. V novi odbor so bili soglasno izvoljeni sledeči bratje: Predsednik Čič Ljudevit, fil.; odborniki: Pohar Janez, iur., Ramuš Joško, teh., Kastigar Jože, fil., Jerše Lado, teh., Azman Joško, iur., Petrič Vinko, teh., Revizorji: Jelenc Gojmir, iur., Štukelj Josip, iur., Častni sod: Planinšek Odon, fil., Verbič Nace, teh., Kamber Ivo, iur. — Na predlog br. Poharja je izredni občni zbor z ozirom na nespornost, ki so v prošlem letu precej škodovala uspešnem delovanju kluba, sklenil soglasno sledečo resolucijo:

Izredni občni zbor je sklenil, da prične akademski klub Oriuna s vsem novim delom in smatra s tem, da so vsa nastala nespornostna prošle leta končno likvidirana ter pozivlja vse brate, da se vrnejo v naš klub. Obnem smatra tudi izključitev bratov Pera Šegota in Ivo Dovgana razveljavljenim.

Mestna odbora Oriune v Račah in Podovi sklicujeta vzajemno svoj redni občni zbor za dne 27. marca t. l. ob 19. uri v kolodvorski restavraciji g. Lašiča v Račah s sledečim dnevnim redom: 1. Predsedniško, tainiško, blagajniško poročilo Oriune Podova. 2. Predsedniško, tainiško, blagajniško poročilo Oriune Rače. 3. Sklepanje o združitvi organizacij v Račah in Podovi. 4. Volitev skupnega odbora. 5. Revizijski članstva. 6. Šučinosti. Udeležba za vse člane strogo obvezna!

Službene objave.

ČETNIKI!

V nedeljo, dne 28. t. m. ob 9. uri 30 min. se vrši predavanje (samo za četnike) v društvenih prostorih Oriuna v Šiški pri br. Štepecu.

Predava br. dr. Cevader.

Udeležba obvezna za četnike: Ljubljana mesto Vič, št. Peter-Vodmat, št. Jakob-Krakovo-Trnovo in Šiška.

Zameniki glavarja podajo pred predavanjem točen raport o stariu četniške sekcije.

Opozoriam na disciplino in točnost. Glavar.

Izključen je bil član ljubljanske Oriune Stanko Pahor, ker je škodoval organizaciji.

Kopirni stroji.
THE REX CO., Ljubljana.

Kronika.

Pretepeni Italijani v Franciskanski ulici. V soboto, dne 20. t. m. je bilo v Ljubljani zelo veliko vznemirjenje sričo predznega in zločinškega vpada Italijanov pri Grčarjevcu. Le treznosti voditeljev nacionalistov in drugih krogov je pripisovali, da ni dala Ljubljana ob tem najnovejšem izzivanju snoparjev odločnega protiidarja. Seveda je storila vse kar je mogla tudi naša policija ki si je prav prizadevala očuvati med nami nastanene Italijane pred morebitnimi obračunavanji.

Navzlic temu pa je skupina neznanec izražala vest trojici Italijanov, kojih eden San' Donai po imenu živi že dalje časa v Ljubljani. Izdaja se za trgovca. Kolikor pa je nam znanega, doslej ni opravljal še nobenih trgovskih poslov, tako, da so se pričeli že Italijani sami čuditi od kje mu denar. Dokaze pa imamo da je imenovan gospod tainik fašistovskega »Gabinetta di Lettura« v Ljubljani in njegov glavni funkcionar. Možak je bil tudi eden onih italijanskih privrancen, ki so se z vsemi silami vrivali v našo družbo. Namepe ki so ga vodili pri tem ni baš nemogoče uganiti! Nasedli na so mu žalihože celo nekateri narodni možje!

San' Donai je v nedeljo odpotoval nazaj v domovino in zibelko svobode — prelepo Italijo. Spremljal ga je sotrpni, ki jo je pri tem spopadu tudi nekoliko izkupil. Želimo mu srečno pot z željo, da svoje organizatorične zmožnosti uveljavljal odslej kje drugje. Ljubljanska tla so za tovrstne eksperimente prevročila!

Cinizem. Gospod italijanski konzul marh. Gavotti je smatral potrebnim osebno obiskati nesrečno žrtev laškega divjaškega vpada pri Grčarjevcu — g. Zafca. Ne vemo čemu naj bi bil ta obisk. Na vsak način smatramo, da je bil samo italijanskih zmagovalcev vreden cinizem v njegovem vprašanju, če potrebuje težko ranjeni Zafec kakega okrenčila, katerega mu je bil opravljen kupiti.

Zajec je odločno odklonil njegovo ponudbo in z njim soglasno tudi vsa nacionalna javnost, ki pač nikoli ne bo dopustila kakemu Gavottiju, da bi na ta način uzurpiral usmiljenega Samaritana nad žrtvami njegovih sobratov. Mi ne maramo nikakega pomilovanja, nego samo naših pravic. Te pa si bomo že znali orei ali slei izvolevati!

Naše gosposične in Italijani. Po ljubljanskih ulicah imamo ponovno priliko opazovati naše mlade ljubljancinke kako se dobro zabavajo v družbi laških kavalerijev. Pri tem seveda poizkušajo čebliati že tudi v blaženi laščini, da bi kar najbolj ugajale raznim snoparskim kraviim in volovskim mešetarijem. Iz srca privoščimo vsem našim mladim deklicam cele trume oboževalcev, opozorjamo na ih že sedaj, da naj si pripisujejo posledice tega njihovega koketiranja z Lahji same. Kdor se druži z volkovi, mora po volčje tuliti. Kdor se druži z ubijalci, ki imajo še krvave roke od zločinov v Trstu, Marezigah, Drežnici, Avčah, temu ni mesta v naši javnosti. Ma-

kar bi bila potem to že tudi katere mladih gosposičen hčerka, katerega naših narodnih prvoboriteljev. Kompromise lahko skleni g. zunanji minister. Sestre onih malk, ki troe tam preko njihuiša prezanjanja zategadelj ker so učile svojo nebožlieno deco marniati slovensko — na tega nikdar ne smejte! One, ki bi na ljubljanih priljubljenih besedi kakega omlednega fanfaronskega paralitika prelomile ta ukaz, so pa izdajalke. Tem pa ni prostora za prazom naše hiše!

Žrtve T. P. D. Pri poslednji redukciji je bilo tudi nekaj poduradnikov postavljenih v delavsko kategorijo. Med njimi je bil tudi rudniški telefonist Radanović, ki se je močno vznemiril zbog tega. Bil je toliko depimiran, da se mu je zmešalo. Je pa to šele pričetek. Prava beda se bo razgalila šele čez par tednov, ko bo nastopilo po popolnem iztrošenju denarja in prihrankov popolno pomanjkanje. In kdo bo tedaj odgovarjal za vse gomilo nesreče, ki se bo razsula nad nesrečnimi Trbovljani. Morda T. P. D. ali pa njeni reprezentantje kot g. Pauer?

Vsesokolski zlet v Pragi in Hrvatski Sokoli. Izvedeli smo, da se vrši velik pritisk na jugoslovanski sokolski savez, da bi pristal na sodelovanje s separatističnim Hrvatskim Sokolom ob priliki vsesokolskega zleta v Pragi. Zato kombinacija nastopa posebno vsi uradni krogi v Beogradu, kakor v Pragi. Ker se protivi tej nameri nasilne vrinitve teh separatističnih Sokolov, preceišni del starejšinstva Č. O. S. obstoja resna nevarnost, da bo zbog tega žrtvovanih nar njihovih najzgodnejših članov.

Ne vemo, kako bi to sodelovanje Hrvatskih Sokolov dvignilo ves značaj sokolskih slavnosti. Uverjeni na smo, da bi se s tem samo rehabilitiralo separatistično Sokolstvo, ki se je zaenkrat otelo že pred zdavnaj zasluženi poginom s pomočjo navijalnih krogov v državi. Poznamo brate Čehoslovake in smo prepričani, da ih morda k temu zavajajo tudi njihovi posebni računi. Svejesti na so si lahko že sedaj, da bi ih v slučaju potrebe in nevarnosti prisilili v prvi vrsti na pomoč edino te Jugoslovani, ki gredo preko Jugoslovenstva k bodočemu Vseslovanstvu. Zbog tega ih resno svarimo pred morebitnimi kratkovidnimi ukrepi, ki bodo v prvi vrsti prizadejali baš njim samim najtežjo škodo!

Nov list. Od 6. marta ove godine je počeo izlaziti u Beogradu »Narodni list« za politiku, privredu i društvenu informaciju. List će za sada izlaziti na 6 strana jedanput nedeljno.

Zavedajte se svoje sile! Dobrovoljci preklinjajo te dni ministra agrarne reforme, ki je pričel prav po radičevsko persekuirati siromašne dobrovoljce in ih odvzemati po besedi kralja in črki zakona poddeleno zemljo. Onjev v vrstah dobrovoljcev raste od dne do dne, ko vidijo, kako izvajajo sedanje oblasti partizansko politiko in vračajo zemljo zopet nazaj v last preživljih tujerodnih plemenitašev, ali pa jo podeljujejo svojim partijskim prijateljem in celo Svabom. Vse narod spremlja s simpatijami boji naših dobrovoljcev za njihove ukrađene im pravice. Uverjen pa je, da dosedanj način boja ne bo zalegel v dovoljni meri napram onim, ki danes vladajo to državo, ker prihajajo ti do spoznanja, da delajo napak šele po daljšem razmišljanju v ruah ali hladnih zaporih. To sredstvo pa bo mogoče postiti le tedaj, če bodo stobili vsi, ki so se borili za to državo in Jugoslovenstvo v eno fronto, ki bo moško in odločno obračunala za vedno s temi uničevalci naših narodnih pridobitev.

Mlekarna Ivan Kos. Cesta na goreniško železnico, zaposluje v svoji prodajalni prodajalke, ki ne zna državnega jezika. Dva, tri, korun, to je njeno znanje. Ni čuda, da so naši domačini prav malo donosni na svojo materinščino, če slišijo v trgovinah tako govorčenje.

Uboga pravica. V Hrvatski in Slavoniji leži pri sodiščih 200.000

neresnih aktov, ki jasno dokumentujejo veličino delavnosti in razmer v naši veseli zemlji.

Trgovski muzej namerava osnovati Ministrstvo trgovine in industrije v Berlinu. Ideja je povsem lena in koristna. Vendar bi bilo mnogo primerneje, če bi že sprva ustanovili tovrstni muzej doma, kjer zaenkrat še nimamo te institucije.

»Slovenec« se je močno razsrdil nad klevetniki, ki jemljejo njegovi stranki bodočnosti ugled med brati Srbi, ker jo predstavljajo v taki luči in obliki, kakršna je v istini. Ves zaprepasčen nad tem, da se drzne kdo dvomiti nad tem, da ni s pozivi in okrožnicami k demunciranju tudi povzpel razpada trhle monarhije podčrta kot največjo kleveto točno konstatacijo. Samouprave: »Ali je v SLS sploh kak človek, ki ni bil fanatičen avstrijkanec?«

Ni prijetna resnica gospodje, toda prav je, da so Vas pričeli soditi že tudi po Vaših delih, ne samo po besedah Vaših ministrov, kadar sedite v blagodejnih ministrskih foteljih. Sicer ta način odgovaranja povsem maksimi sv. pisma: »Po njih delih ih sodite!«

V vlado ne marajo iti, pravijo častiti gospodje branilci slovenske zemlje in slovenskega dela svojim blagim volilcem. Ker pa že tudi tem pohaja pravo res krščansko potrpljenje pri pričakovanju blažene avtonomije; pišejo njihovi vrli zastopniki dolge epistule v »Slovenca«, z opravičljivi svoje nedelavnosti, ki so jo sedaj tudi že sami pričeli priznavati. Ne vemo, kaj bodo dejali k tem lamentacijam tigrov njihovi gardisti. Vemo pa, da bo nad Slovenijo prišlo še hušje gorje, če bo imela i v bodoče take branilce slovenskega jezika, našega človeka in njegovih interesov, kakor jih predstavlja sedanja devetdesetinska večina slovenske delegacije v Beogradu. Morda vodi te gospode, vsaj kot trdijo, kako načelo. Vprašanje je le, če za načelo brezdelja in odtegovanja javnemu delu, tudi v resnici zaslužijo po 300 dinarjev dnevnic.

Za nakup vsakovrstne kuhinjske posode in vsega v železnarsko stroko spadajočega blaga se priporoča trdika:

SCHNEIDER & VEROVŠEK
LJUBLJANA • DUNAJSKA CESTA 16

ZRNA.

POČASI, A GOTOVO!

»Pogranični incident z Italijo.«

Povodom vesti o pograničnem incidentu pri Rakeku, kjer so italijanski finančni stražniki prekoračili mejo in se z orožjem sprijeli pri neki gostilni z našimi pograničnimi stražniki, je obiskal naše zunanje ministrstvo italijanski odpravnik poslov g. Petruchi. Prišel je po nalogu njegovega ministrstva, da povpraša, da li ima že naše ministrstvo kako poročilo o tem spopadu. Odgovoril mu je pomočnik ministra g. J. Marković, da doslej še nima nikakih podatkov o tem. Zahtevano je bilo pri Ministrstvu notranjih del, da pošlje svoje poročilo. Ko bo dospelo to poročilo, bo šele razvidno, kako je potekal ta spor in kdo je krivec tega

„SAVA“

opće osiguravajuće dioničarsko društvo u Zagrebu

ustanovljena od jugoslovenskih denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica, Hrvatska eskomptna banka in Srpska banka d. d. u Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d., in Zemljaska banka d. d. v Beogradu, ter Zemljaska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu je prevzela v kraljevini SHS elementarna zavarovanja obče zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu. Lastni družbeni jamstveni fond brez garancij bank-ustanoviteljce okroglo 80 milijonov dinarjev. Generalno zastopstvo za Slovenijo v Ljubljani, Sv. Petra c. 2 posluje v vseh zavarovalnih strokah.

„CABA“

опче осигуравајуће дioničарско друштво у Загребу

puščarjenja pri katerem je bil ranjen en naš stražnik in seljak. Potem ho naša vlada pretresla ves noč in določila, da li ima smisla nastopiti s kakimi koraki pri rimski vladarji radi satisfakcij.

D'Annunzio je po časopisnih vestih duševno obolel. O njegovi duševni normalnosti smo mi že zdavnaj imeli svojo sodbo. Zato, da nam navzlic temu tedaj niso dovolili preobraziti fiumsko norišnico v pravo in pošteno Reko, ki bi ne odjedala danes našim domačim lukam prometa in trgovine.

Žalostna nam majka, da smo pustili celo duševno bolnim ropati našo posest brez kazni in obrambe. Sicer to na sedaj zopet izročamo na milost in nemilost notoričnim epileptičnim paraliznikom, ki slučajno vodijo zapadne sosedo.

Vesela in srečna zemlja je naša Jugoslavija, ki ima narodne poslanice, kakor je Dragoljub Ivanović, ki je osnoval banko s človekom, kateri je defraudiral

1.000.000 dinarjev

državnega novca. Najbolje je, da je narod za tega defraudanta dobro vedel in ga tudi v Beogradu na pristojnem mestu ovadil. Seliakom na niso hoteli gospodje kar nič verovati, tako da so morali priti petkrat h Glavni kontroli tožit omenjenega uradnika, ki je samo v eni noči zakrokal

50.000 Din.

Prei ko je odšla preiskovat komisija delovanje tega poštenjaka, pa so morali še kmetie, ki so ga ovadili, položiti kavčico za potnino te kontrolne komisije...

Potem se še naidejo ljudje, ki ne vidijo v naši zbornici cveta jugoslovenskega naroda in neizmernih dobrin demokracije...

Gospodarstvo.

VI. LJUBLJANSKI VELESEJEM.

Te dni bodo naši privredniki začeli dobivati prijavne tiskovine

za udeležbo na VI. Ljubljanskem vzorčnem velesejmu, ki se bo vršil od 26. junija do 5. julija 1926.

Danes je vsak uspeh ponajveč posledica živega tekmovanja in razstavljanja vsega, kar posameznik ali država proizvajajo, kakor tudi posledica živega sistematičnega reklamnega in propagandnega udejstvovanja. Velesejmi so najprimernejši forum za reklamo v velikem stilu in obsegu, ki zmore računati baš na teh razstavah na efektivni odziv. Ljubljanski velesejem spada med prireditve, ki vzbujajo tako pozornost najširše javnosti, kakor inozemstva. Življenje je vedno težje, razmere vedno žalostnejše, borba za obstanek in

napredek vedno ostrejša in mučnejša. Če v tej borbi nadaljujemo z našim nesrečnim fatalizmom, ki nam je povzročil že toliko škode in če bomo samo peli himne o našem prirodnem bogastvu, pa se nikjer pokazali, bomo kraj vsega tega bogastva ostali v napreji siromaki. Zato je dolžnost vsakega posameznika, da stopi pred javnost s svojimi proizvodi. Cene razstavnih prostorov so letos tako znižane, da je strah pred stroški že znak malodušnosti. Malodušnost pa je najtežje zlo našega časa, zato se je moramo otresti. Torej vsi na plan!

Da ustrezemo želji p. n. občinstva, dajemo tudi po prese-litvi še vedno

10% popusta do 31. marca 1926.
„ADRIJA“

drogerija, parfumerija in fotomanufaktura
LJUBLJANA, sedaj Šelenburgova ul. 1.

VELIKO DENARJA IZGUBITE

ako pred Veliko nočjo kupite ČEVLJE drugod, kakor v detajlni prodaji trvdke
KARL POLLAK D. D. LJUBLJANA

DUNAJSKA C. 23 — NA DVORISČU.

Hranite svoj denar za Veliko noč!
Našim odjemalcem prinesemo za Veliko noč veliko presenečenje. — Čitajte pazljivo časopis v prihodnjih 14 dneh in shranite si ta oglaš! — Izrežite ga!

Pisarna trvdke Stegu in drugi

komanditna družba za strojno in električno industrijo in
častno zastopstvo lipskih vzorčnih velesejmov, Ljubljana

se nahaja od 1. marca t. l. v posloplju Po-
kojninskega zavoda, Gledališka ulica 8/II.

Prometni zavod za premog d. d. v Ljubljani
sporoča tužno vest, da je v nedeljo dne 21. t. m. preminul njega
upravni svetnik, gospod

ing. Mohor Pirnat

dvorni svetnik in predstojnik Osrednjega urada
montanističnih uradov v. p.

Pogreb pokojnika se je vršil iz biše žalosti Stari trg št. 11 a
v torek, dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne.

Blagopokojnika, ki si je stekel za zavod nevenljive zasluge,
ohranimo v trajnem in častnem spominu.

V LJUBLJANI, dne 26. marca 1926.

Nobenega dvoma ni več,

da se oblačila za gospode,
dečke in otroke, kakor tudi
raznovrstna obutev najce-
neje in najbolje nabavi v
splošno znani naši detajlni
trgovini na Erjavčevi cesti
št. 2 in v Gradišču št. 4.

FRAN DERENDA & CIE, Ljubljana.

Centrala in tovarna:

Emonska cesta 8

Filijala:

Beograd, Sremska ulica 4

RESTAVRACIJA LJUBLJANSKI DVOR

najmodernejše urejena in
okrasjena. Izborna kuh-
inja. Najboljša domačina
inor. vina. Pristni teran.
Vsak dan morske ribe.

POGLEJTE CEKINE!

V ZLATOROG TERPENTIN MILU

se nahajajo zlatniki po
10 frankov.

Zlatorog terpentini milo je
boljše kot navadno milo,
je s terpentinom kemično vezano
milo v najbolj učinkoviti topljivi
obliki. Dve močnejši čistilni moči
sodelujeta in se izpopolnjujeta:
terpentin razkroji,
milo jo izpere.

**Učinek Zlatorog ter-
pentinovega mila je
zato neprekosljivi!**

V najkrajšem času se je Zla-
torog terpentini milo
prikupilo vsem gospodinjam in
vsaki, ki je enkrat prala z njim,
ne uporablja več drugega mila.
Da se seznanijo z Zlato-
rog terpentinovim milom
tudi najširši krogi, se od
1. avgusta 1925 v vsaki ti-
soči komadi Zlatorog ter-
pentinovega mila vpreja
10 frankov zlatnik, ki med
uporabo bliskaje pozdravlja pre-
senečeno gospodinjstvo. Veliko zla-
tnikov se je do sedaj že našlo.

Kupite še danes
zlatno vred-
no milo in
iščite zlatnik!

Inserirajte
v „Orjuni“!

Jadranska zavarovalna družba

Tel. št. 937. ustanovljeno leta 1888 (Riunione) Tel. št. 937.

Generalno zastopstvo za Slovenijo: LJUBLJANA, Beethovnova ulica št. 4 (v lastni palači).

Direkcija za Jugoslavijo: ZAGREB, Matkova ulica št. 10 (v lastni palači).

Akcijski kapital Lit. 100.000.000.-- Rezervni kapital Lit. 300.000.000.--

SKLEPA:

Zavarovanja zoper požar — zavarovanja zoper vlom — zavarovanja proti razpoki
stekla — zavarovanja zvonov — zavarovanja transportov — zavarovanja strojev
proti razpoki — šuma zavarovanja — zavarovanja zoper točo — življenska zava-
rovanja, in sicer: dosmrtna zavarovanja — zavarovanja na doživljenje — zavarovanja
starostne rente — posamezna nevarna zavarovanja — nevarna zavarovanja otrok
— jamstvena zavarovanja.

Podružnice v Jugoslaviji: Beograd, Bečkerek, Novi Sad,
Sarajevo, Subotica, Split, Sušak, Ljubljana, Osijek.

Glavna zastopstva v vseh večjih krajih Jugoslavije.

Pojasnila in proračuni se dobe brezplačno pri vseh podružnicah.

Zahvala.

Povodom smrti iskreno ljubljene seproge odnosno zlate mamike, gospe

Jelisave Zadravec

sva bila deležna nešteto izrazov iskrenega sočutja tako da nama ni mogoče zahvaliti se
vsakemu posebej iskreno se zahvaljujemo tem potom vsem, ki so se naju spomnili ob
tem prebitnem udarcu trpke usode.

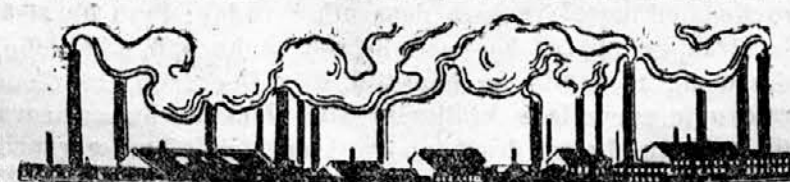
Predvsem se zahvaljujemo veleč. duhovščini za častno spremstvo blagopokojnice,
preč. g. priorju Učaku za prekrasen tolažilni nagrobni govor, nadalje slavnim tukajšnjim
korporacijam kot: Obrtnemu društvu in skupni obrtni zadrugi, Sokolskemu društvu, nje-
govim godbi in pevskemu zboru, gasilnemu društvu, občinskemu odboru, zastopnikom
žandarijske postaje in Orjune, nadalje velocenjenim: gg. županom mest Ormož in
Ptuj, g. načelniku okr. zaslota, g. fin. svetniku Pernetu, gg. zastopnikom Ljubljanske kre-
ditne in Obrtne banke, zastopnikom Trgovske in Obrtne zbornice in Zveze obrtnih dru-
štev, gg. zastopnikom sreske in oblasne organizacije S. D. S. ter tisočim drugim, ki so
spremili nepozabno pokojnico na njeni zadnji poti in okrasili njeno kredo z neštivilnimi
venci.

Posebno se zahvaljujemo tukajšnjemu zdravniku gg. Heissu za požrtvovalno skb,
posvečeno pokojnici za časa njene mukepolne bolezni.

Središče, dne 23. marca 1926.

žalujoča Jakob in Jurica Zadravec.

GRADBENO PODJETJE ING. DUKIĆ IN DRUG

LJUBLJANA Bohoričeva ulica št. 24